

Jaarverslag 2017

Inleiding

Vereniging Brancheorganisatie (BO) Akkerbouw is opgericht op 21 juli 2014. De vereniging heeft als doel om de belangen van de ondernemingen in de keten van uitgangsmateriaal, teelt, handel en verwerking van akkerbouwproducten met betrekking tot productie, verwerking, handel en afzet te behartigen. Tevens heeft de vereniging als doel te bevorderen dat de producten van de akkerbouw voldoen aan de wensen van de consument.

De vereniging is na een opstartfase op 1 januari 2015 operationeel geworden en verricht haar activiteiten vanuit Zoetermeer.

1 Bestuur en vereniging

1.1 Bestuur en Algemene Ledenvergadering

In 2017 verwelkomde BO Akkerbouw Van Iperen BV als nieuw lid. De vereniging heeft hiermee 11 leden (lid-organisaties) en één partner. De leden zijn binnen de vereniging vertegenwoordigd door de Algemene Ledenvergadering (ALV). Voorzitter van de vereniging is de heer D.H. de Lugt. De heer J.H. van Wenum is vicevoorzitter van de vereniging.

Voor de samenstelling van het bestuur wordt verwezen naar de bijlage.

Zowel het bestuur als de ALV kwamen in 2017 driemaal bijeen. Binnen het bestuur is afgesproken eenmaal per jaar een vergadering van het bestuur te houden op locatie bij één van de leden. Als invulling van deze gedragslijn was het bestuur en de ALV voor hun laatste vergadering in 2017 te gast bij Avebe in Ter Apelkanaal.

Een aantal leden van de vereniging heeft aangesloten die de akkerbouw in de volle breedte vertegenwoordigen. Het betreft met name de leden die de teelt vertegenwoordigen. Tezamen met de andere leden die de terreinen van uitgangsmateriaal, handel en verwerking van één of meer producten bestrijken is de vereniging representatief voor een groot gedeelte van de Nederlandse akkerbouwkolom.

Om de bestuurlijke behandeling van onderwerpen die vooral de sector teelt danwel de sector uitgangsmateriaal, handel en verwerking betreffen te kunnen voorbereiden met de betreffende leden, kent de vereniging twee Secties, te weten de Sectie Teelt en de Sectie Uitgangsmateriaal, Handel en Verwerking (UHV).

Met het oog op een verbindendverklaring van een programma voor onderzoek en innovatie zijn binnen de vereniging drie sectorale brancheorganisaties ingesteld, te weten de Brancheorganisatie Granen, de Brancheorganisatie Suiker en de Brancheorganisatie Aardappelen en overige akkerbouwgewassen. Bij besluit van 24 februari 2015 heeft de Minister van Economische Zaken deze brancheorganisaties erkend. Omdat de focus van de vereniging ligt op gewas(keten)overschrijdende activiteiten worden (beleids)onderwerpen steeds bestuurlijk voorbereid door de Secties Teelt en UHV respectievelijk het bestuur en vindt formele

besluitvorming, waar reglementair nodig, plaats binnen de erkende brancheorganisaties. Omdat er in 2017 geen aanleiding was voor een bijeenkomst van de drie erkende brancheorganisaties, kwamen deze niet bijeen.

Nadat het bestuur in 2016 een gedragslijn had geformuleerd over wanneer een partij die zich bij BO Akkerbouw wil aansluiten voor het lidmaatschap of het partnerschap in aanmerking kan komen, werd in 2017 besloten tot een contributieregeling voor partners. Voor het partnerschap komen in aanmerking partijen die geen deel uitmaken van de voortbrengingsketen. Voor partners geldt een contributie van 50% van de contributie die geldt voor leden (voor partners uit de Sectie Teelt, uitgedrukt per aangesloten teler), met inachtneming van een minimumbedrag.

In het voorjaar van 2017 formuleerde het bestuur een gedragslijn over de vraag wanneer BO Akkerbouw een rol heeft als belangenbehartiger en wanneer niet. Kern van de geformuleerde gedragslijn is dat de leden het initiatief hebben en dat BO Akkerbouw in beeld komt wanneer de leden menen dat een uitspraak of het handelen van de brancheorganisatie hun positie in het kader van belangenbehartiging kan versterken.

In 2016 vond een evaluatie plaats van enkele aspecten van de bestuurlijke werkwijze van de vereniging. Besloten werd de bij de oprichting vastgestelde werkwijze ongewijzigd te handhaven en in 2018 opnieuw een evaluatie te houden. Gelet op de belangstelling van verschillende partijen met een verschillende positie in en ten opzichte van de akkerbouwsector om lid dan wel partner te worden van de vereniging, besloot het bestuur de evaluatie te verplaatsen naar het najaar van 2017. De volgende onderwerpen zijn geëvalueerd:

- de samenstelling van het bestuur
- de toetreding van nieuwe leden en partners
- de vergaderfrequentie
- de wijze van besluitvorming
- de invulling van het adviseurschap van partners
- de positie en de gedragslijn van BO Akkerbouw bij belangenbehartiging
- de wijze van vaststelling van de contributie en
- de financieringswijze van algemene activiteiten.

Op geen van de onderwerpen is besloten tot een wijziging van de eerder geformuleerde gedragslijn c.q. het eerder genomen besluit. Ten aanzien van de beide laatstgenoemde punten die de financiën betreffen heeft het bestuur uitgesproken dat nadere besluitvorming wenselijk is, doch inhoudelijk nog geen besluit genomen.

1.2 *Secretariaat*

Bij het secretariaat waren in het verslagjaar 6 personen (4,8 fte) in dienst. In de vacature die is ontstaan door het vertrek van de onderzoekscoördinator, de heer Bouwkamp, is voorzien door de indiensttreding van de heer ir. E. de Jongh. Aan het einde van het verslagjaar heeft de heer ir. D. Kasse in verband met pensionering zijn werkzaamheden voor BO Akkerbouw beëindigd. Het wegvallen van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de coördinator effectief middelenpakket voor de vollegrondsgroentesector (zie 3.7) heeft de ruimte geboden de taken van de heer Kasse binnen de bestaande formatie onder te brengen.

2 Financieel

In het verslagjaar keurde de ALV de jaarrekening over 2016 goed. De jaarrekening is voorzien van een beoordelingsverklaring van Accountant Administratieconsulent H.J. Maas van Boutkan Accountancy BV.

Voor het resultaat over 2016 en de vermogenspositie per 31 december 2016 van de vereniging wordt verwezen naar de jaarrekening 2016.

De financiële huishouding van de sector-brancheorganisaties vormt een integraal onderdeel van die van de vereniging. De algemene kosten van een sector-brancheorganisatie worden gefinancierd uit de middelen van de vereniging. Voor specifieke activiteiten worden financiële bijdragen gevraagd aan de leden van de betreffende sector-brancheorganisatie.

Bij de Belastingdienst was in 2017 een afstemmingsverzoek in behandeling over de omzetbelastingtechnische behandeling van het Programma Onderzoek en Innovatie. Op advies van een extern fiscaal adviseur heeft BO Akkerbouw verzocht dit programma als een economische activiteit in aanmerking te mogen nemen, waarbij de beoogde financiële bijdragen van telers belast zijn met BTW en waarbij er aftrekrecht bestaat over de aan BO Akkerbouw in rekening gebrachte BTW. Aan het einde van het verslagjaar had de Belastingdienst nog geen standpunt ingenomen.

3 Programma's en activiteiten

Activiteiten met een doorlopend karakter zijn binnen BO Akkerbouw ondergebracht in programma's. Het bestuur besluit over de start, voortgang en beëindiging van programma's en beslist over de financiering van een programma. Uiteraard bestaat er binnen de vereniging steeds de mogelijkheid activiteiten en projecten te starten die passen in de doelstelling van de vereniging: zodra deze een meer structureel karakter krijgen en doorlopende financiering vereisen, ligt het in de rede deze onder te brengen in een programma.

Onderstaand wordt verslag gedaan van de ontwikkelingen met betrekking tot een aantal projecten en programma's in 2017.

3.1 Actieplan Plantgezondheid

Eind 2016 besloot het bestuur tot het opstellen van een Actieplan Plantgezondheid. Doel van het actieplan is dat teeltsystemen in de Nederlandse akkerbouw gezonde en weerbare planten leveren, waarbij de bodem gezond blijft en de teelten economisch rendabel zijn. De aanleiding voor het actieplan is de voortdurende maatschappelijke discussie rondom plantgezondheid, bodemvruchtbaarheid en gewasbescherming. Het actieplan heeft een looptijd tot 2030.

De doelstelling is vertaald in ambities die op hun beurt weer aanleiding geven tot het formuleren van vijf speerpunten. Samengevat luiden deze:

- het maken van een omslag naar een weerbaar teeltsysteem
- het realiseren van een doorbraak voor de toepassing van precisielandbouw in de Nederlandse akkerbouw en een vergroening van het middelenpakket
- het vergroten van begrip en draagvlak bij maatschappelijke partijen
- het inzichtelijk maken van milieuprestaties voor de markt en certificering en
- het versterken van biodiversiteit.

Voor ieder speerpunt zijn kritische prestatie indicatoren (KPI's) vastgesteld om de voortgang op de verschillende speerpunten inzichtelijk te maken en de route naar de gewenste eindsituatie te markeren.

De uitwerking van het actieplan is gefaciliteerd door Bureau Schuttelaar & Partners en begeleid door een commissie samengesteld uit vertegenwoordigers van de leden van BO Akkerbouw. Het concept-plan is tevens regelmatig voor feedback voorgelegd aan een grote groep van stakeholders, die de hoofdlijn van het actieplan ondersteunt.

In de vergadering van het bestuur van november 2017 is het actieplan vastgesteld, met uitzondering van het derde speerpunt (het vergroten van begrip en draagvlak bij maatschappelijke partijen) dat verder zal worden uitgewerkt. Tevens heeft het bestuur besloten tot het opstellen van een uitvoeringsprogramma voorzien van een begroting en een nadere uitwerking van het onderdeel "monitoring en governance". Ook wordt gestreefd naar samenwerking met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om door middel van faciliterend beleid de realisering van het actieplan te ondersteunen.

Verwacht wordt dat het actieplan mede bepalend is voor de invulling van de verschillende programma's van BO Akkerbouw in de komende jaren, zoals de programma's Onderzoek en Innovatie, Sectorcommunicatie en Akkerbouwcertificering.

3.2 Onderzoek en innovatie en verbindendverklaring

Het programma Onderzoek en Innovatie richt zich op het verkrijgen en verspreiden van kennis en het bevorderen van innovaties voor de akkerbouw in het algemeen en de teelt van akkerbouwgewassen in het bijzonder. De erkende brancheorganisaties binnen BO Akkerbouw hebben voor de uitvoering van het Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie een verbindendverklaring aangevraagd bij de Minister van Economische Zaken (EZ). Op 29 april 2016 besloot de Minister van EZ tot verbindendverklaring van het programma en de voor de uitvoering van het programma benodigde regelingen voor financiële bijdragen en voor registratie en gegevensverstrekking. Het verbindend verklaarde programma betreft een periode die eindigt op 31 december 2020.

Het is de bedoeling het programma te financieren uit verplichte bijdragen per hectare met een tarief dat afhankelijk is van het geteelde gewas. Voor deze financieringswijze is een volledig beeld nodig van de betrokken telers en de bijdrageplichtige oppervlakten. Zowel voor als na de indiening van de aanvraag om verbindendverklaring is overleg gevoerd met het Ministerie van EZ om de beschikking te kunnen krijgen over de gegevens die nodig zijn om de verplichte bijdragen te kunnen opleggen. Naar aanleiding van een schriftelijk verzoek van BO Akkerbouw heeft de minister laten weten slechts medewerking te kunnen geven in de vorm van het verstrekken van de inschrijfnummers bij de Kamer van Koophandel van telers van bijdrageplichtige gewassen (aardappelen, granen en suikerbieten) die niet zijn aangesloten bij de leden van BO Akkerbouw (LTO en NAV). Na het verkrijgen van de NAW-gegevens van de niet-aangesloten telers, zou, tezamen met de NAW-gegevens van de aangesloten telers, een bestand ontstaan dat BO Akkerbouw in staat zou stellen telers te vragen naar een machtiging om BO Akkerbouw toegang te geven tot de gegevens van de Landbouwtelling die de teler aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) dient te verstrekken. Omdat de minister aangaf dat onder meer overwegingen gebaseerd op de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) een verdere medewerking verhinderen, heeft BO Akkerbouw in het verslagjaar nader extern juridisch advies over dit aspect ingewonnen. Volgens het advies hoeft de Wbp de verstrekking van gegevens aan BO Akkerbouw niet in de weg te staan.

Naar aanleiding van de motie van de Tweede Kamerleden Visser en Lodders, die de regering vraagt de gegevensverstrekking aan BO Akkerbouw nader te onderzoeken en

hierover met de sector in overleg te gaan, heeft het ministerie een nader onderzoek ingesteld en overleg gevoerd met de sector. Eén en ander leidde niet tot een andere zienswijze van de minister. Na het aantreden van het nieuwe Kabinet is de gegevensverstrekking opnieuw aan de orde geweest tijdens het debat over de begroting van het opnieuw ingestelde Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hierbij is een motie van de Tweede Kamerleden Bisschop, Lodders, Dik-Faber, Geurts, Grashoff, De Groot en Graus aangenomen die de regering oproept de gevraagde gegevens snel te leveren zodat de teeltonderzoeken van BO Akkerbouw kunnen starten. Aan het einde van het verslagjaar beraadde de Minister van LNV zich op het verzoek om medewerking mede in relatie tot de uitspraak van de Tweede Kamer.

Eén en ander leidde er toe dat ook in 2017 de verplichte bijdragen niet konden worden opgelegd. Een gevolg is dat de reeds toegekende bijdrage (€ 2,5 miljoen) aan de PPS Beter Bodembeheer “on hold” is gezet.

Om lopende meerjarige projecten niet tussentijds te moeten beëindigen en de meest urgente onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden werd een beroep gedaan op financiële middelen die bij de opheffing van het Productschap Akkerbouw (PA) zijn overgedragen aan BO Akkerbouw. Voor deze middelen gelden voorschriften voor de besteding die afhankelijk zijn van de sectoren die de gelden in het verleden bijeengebracht hebben. De Sectie Teelt adviseert het bestuur over de besteding van deze middelen. Daarbij is ook gebruik gemaakt van een toetsing door een digitaal panel van akkerbouwers.

In tabel 1 zijn de onderzoeksprojecten opgenomen die in 2017 werden uitgevoerd of gestart.

tabel 1: onderzoeksprogrammering 2017

projecttitel:	budget (incl. BTW):
Update G. Pallida	€ 8.700
Melovirulentie 2017 – 2019	€ 156.300
CBAV werkplan 2017	€ 60.500
Kringloopwijzer akkerbouw	€ 105.900
Innovatieve tolerantietoets AM (2017 – 2020)	€ 160.400
Beoordeling onderbouw en activiteiten N-bemestingsrichtlijnen (fase 1)	€ 12.100
Kansrijke eiwitgewassen	€ 105.000
Cool Farm Tool	€ 7.300
Plan van Aanpak Aardappelmoetheid	€ 1.210.000
Data onderzoek probleempercelen slecht opkomend pootgoed	€ 136.700
Flight to Vitality	€ 207.000
Screening Herbiciden (Wg Graszaden en Graszoden)	€ 8.700
Ditylenchus dipsaci, fase 1	€ 30.200
Uitbreiding CGO met velden zonder ziektebestrijding	€ 108.500
Eiwitgehalte in zomergerst	€ 91.600
Aanvullende bakwaardeproeven bij de maalindustrie	pm
Plan van Aanpak Meloidogyne chitwoodi	€ 1.210.000
Bewaring pootgoed aardappel	€ 6.000

Resultaten van onderzoeken worden gecommuniceerd door middel van nieuwsbrieven van BO Akkerbouw, de website Kennisakker.nl., publicaties in vakbladen, themabijeenkomsten en - daar waar aan de orde - door middel van demonstraties. Ook wordt door middel van twitterberichten aandacht gevraagd voor de voortgang van de onderzoeken, evenementen, etc.

De blijvende onduidelijkheid over de mogelijkheid daadwerkelijk financiële bijdragen te kunnen opleggen voor de uitvoering van het Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie, de afnemende omvang van de reserves en de nog in portefeuille zijnde

onderzoeksvoorstellen waren er de oorzaak van dat afgezien werd van een brede inventarisatie van wensen voor onderzoek in 2018.

3.3 Markt- en prijsinformatie

Op verzoek van verschillende akkerbouwketen verzamelt en verspreidt BO Akkerbouw markt- en prijsinformatie.

Nadat in 2016 het aanbieden van marktinformatie over aardappelen in de vorm van een abonnement (Agriprins Plus) was gestaakt, is onderzocht of de informatie over afgesloten transacties tussen teler en verwerkende industrie, die voorheen was opgenomen in Agriprins, opnieuw kan worden ontsloten. Voor de publicatie van de gegevens zou een partij kunnen worden ingeschakeld met een expertise op het terrein van communicatie gericht op de land- en tuinbouw. In november 2017 gaf het bestuur in dit kader zijn goedkeuring aan een nieuw exploitatiemodel (het Platform Aardappel Transacties (PAT)). In dit model voeren de deelnemende aardappelverwerkende industrieën de gegevens in van alle in aanmerking komende koopovereenkomsten in PAT, waarna de kerngegevens over transacties, ontdaan van gegevens over de identiteit van verkoper en koper, worden doorgezonden aan Boerenbusiness. Boerenbusiness publiceert de gegevens vervolgens in verschillende – onbetaalde en betaalde – vormen. BO Akkerbouw treedt op als beheerder van het systeem. Begin 2018 is PAT naar verwachting operationeel.

Op 14 november 2017 startte één landelijke aardappelnotering onder de naam PotatoNL. In PotatoNL werken samen LNCN (beurs Emmeloord), ZLTO/beurs Goes, NAO (beurs Rotterdam) en VAVI. Op verzoek van deze partijen verzamelt BO Akkerbouw koopovereenkomsten van fritesgeschikte aardappelen en voorziet de noteringscommissie van PotatoNL tweemaal per week van een actuele transactielijst zonder gegevens over de identiteit van de bij een transactie betrokken partijen.

Het verzamelen en verspreiden van verwerkingscijfers van de aardappelverwerkende industrie en het publiceren van exportcijfers van consumptieaardappelen werd in het verslagjaar ongewijzigd voortgezet.

Het programma Markttransparantie werd in 2017 gefinancierd uit kostendekkende exploitatiebijdragen van de meest betrokken geledingen, te weten teelt, handel en verwerking.

3.4 Akkerbouwcertificering

BO Akkerbouw faciliteert het Akkerbouw Certificeringsoverleg. Dit overleg treedt namens de akkerbouwketen op als beheerder van het Voedsel- en Voederveiligheid (VVAK)-schema.

Nieuwe ontwikkelingen, veelal teeltspecifieke aanpassingen op verzoek van de houders van de gewascertificaten en de ervaringen van de certificerende instellingen (CI's) bij de toepassing van het VVAK leiden jaarlijks tot een aanpassing van het schema. Het VVAK voor het teelt- en bewaarperiode 2017/2018 bevat onder meer de volgende aanpassingen:

- een nieuwe eis ten aanzien van de bijkoop van producten,
- enkele nieuwe eisen om beter aan te sluiten op de criteria die SAI (Sustainable Agriculture Initiative Platform) stelt aan een duurzame teelt,
- een nadere uitwerking van de eisen inzake watergebruik (bijv. beregenen/ bespuiten) en
- een nadere uitwerking van de eis inzake het wassen/spoelen van consumptieaardappelen.

VVAK, in combinatie met Nederlandse wetgeving, sluit op brons-niveau aan op de eisen van het Farm Sustainability Assessment (FSA) van het SAI-Platform. Het SAI-platform is een platform van internationaal opererende bedrijven dat gezamenlijk eisen heeft geformuleerd voor duurzaamheid. Deze eisen vormen niet een zelfstandig certificeringsschema doch een geheel van eisen dat een benchmark vormt voor certificeringsschema's. Na de aanpassingen van het VVAK voor het seizoen 2017/2018 is op verzoek van het Akkerbouw Certificeringsoverleg een nieuwe benchmark met het FSA 2.0 van SAI uitgevoerd. Deze benchmark resulteerde erin dat VVAK, in combinatie met Nederlandse wetgeving, nu op zilver-niveau overeenkomt met de benchmark van SAI.

Reeds eerder is een benchmark met FSA van SAI uitgevoerd voor de VVAK-module Duurzaam Akkerbouw Bedrijf (DAB) in combinatie met Nederlandse wetgeving. Deze resulteerde in een benchmark op zilver-niveau. In 2017 werd gestart met de voorbereidingen voor het VVAK 2018/2019. In dit kader is geïnventariseerd welke aanpassingen voor de module DAB vereist zijn om deze op goud-niveau te laten overeenkomen met FSA van SAI. Ook het Actieplan Plantgezondheid (zie 3.1) kan aanleiding zijn tot aanpassing van de module DAB. Eén van de ambities van het actieplan is immers de prestaties van de Nederlandse akkerbouw op het gebied van duurzaamheid en milieu meetbaar en daardoor inzichtelijk te maken voor de markt. Besluitvorming hierover zal plaatsvinden in 2018.

In 2017 kwam binnen het Akkerbouw Certificeringsoverleg de aan compost te stellen eisen opnieuw aan de orde. Verschillende gewasketens geven aan een aanscherping van de kwaliteit van compost gewenst te achten. Overleg met de beheerder van het Keurcompostschema over een gezamenlijk plan van aanpak voor een verbetering van de kwaliteit van compost leidde in het verslagjaar niet tot een resultaat.

In het kader van de internationale samenwerking heeft periodiek overleg plaats met vertegenwoordigers van het Belgische Vegaplan. VVAK en Vegaplan hebben een overeenkomst tot wederzijdse erkenning van elkaars certificaat. Daarnaast is VVAK aangesloten bij het platform A-Net, waarin informatie-uitwisseling en afstemming plaatsheeft tussen nationaal beheerde voedselveiligheidschema's uit België, Duitsland, Nederland, Oostenrijk, het VK en Zwitserland.

Het programma akkerbouwcertificering wordt gefinancierd uit een opslag van € 2,50 per VVAK-module of gewascertificaat. Deze bijdrage wordt geïnd als een opslag op de nota die de teler ontvangt van zijn certificerende instelling.

3.5 *Plantgezondheid*

De Coördinator Effectief Middelenpakket (CEMP) werkt aan het beschikbaar komen en houden van een middelenpakket dat toereikend is voor zowel grote als kleine teelten. Daarbij worden per teelt / gewas de knelpunten verzameld en wordt in overleg met de toelatingshouders gezocht naar oplossingen voor die knelpunten. Jaarlijks worden door het Expert Center Specialty Crops (ECSC) projecten vastgesteld.

De CEMP werkte in het verslagjaar zowel voor de akkerbouw als voor de teelt van vollegrondsgroenten en de teelt van aardbeien. Met financiële steun vanuit het Fonds Kleine Toepassingen worden residuproeven gefinancierd en worden aanvragen bij het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB) betaald.

Er zijn in 2017 door de CEMP aanvragen gedaan voor vrijstellingen van middelen om nood-situaties op te lossen. Voor de akkerbouw ging het om de bestrijding van knolcyperus; het knelpunt werd erkend, maar de aanvraag is uiteindelijk gestrand omdat er door de toelatinghouder onvoldoende dossier kon worden geleverd voor een positieve beoordeling door het CTGB.

3.6 Sectorcommunicatie en imagoversterking

De website “Akkerbouw voor jou” richt zich op het verstrekken van informatie over de akkerbouw aan kinderen en onderwijsgeevenden in het basisonderwijs. Vastgesteld is dat het gewenst is de website te actualiseren. In 2017 werd met ondersteuning van communicatiedeskundigen van de teelt en vanuit de leden van BO Akkerbouw de inhoud van de website beoordeeld en voorstellen tot aanpassing gedaan. Deze activiteit was aan het einde van het verslagjaar afgerond en zal begin 2018 worden gevolgd door een plan voor een zowel technische als inhoudelijke herziening van de website.

In 2017 startten de voorbereidingen voor de Themadag Granen en de Dag van de Akkerbouw die in 2018 zullen worden gehouden. Bij de uitwerking van de Dag van de Akkerbouw in 2018 zullen de resultaten worden betrokken van de evaluatie die uitgevoerd is in aansluiting op de in 2016 gehouden Week van de Akkerbouw.

3.7 Sectorprojecten voor partners in akkerbouwketens

BO Akkerbouw ondersteunt partners in de akkerbouwketens met het vervullen van beleids- en secretariaats taken. De dienstverlening heeft kostendekkend plaats op basis van een dienstverleningsovereenkomst. In 2017 waren er dienstverleningsovereenkomsten met de volgende organisaties:

- Nederlandse Vlas- en Hennepvereniging,
- de Stichting CSAR (Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst voor Landbouwgewassen),
- de Werkgroep Graszaad en Graszoden,
- de Stichting Bevordering Cichoreiteelt en
- LTO Nederland (ten behoeve van de dienstverlening van de coördinator effectief middelenpakket voor de vollegrondgroentesector).

Laatstgenoemde dienstverleningsovereenkomst werd in het verslagjaar opgezegd en is per 31 december 2017 beëindigd.

3.8 Overige activiteiten

Zoals opgemerkt in de inleiding van dit hoofdstuk verricht BO Akkerbouw een aantal activiteiten die niet of nog niet zijn ondergebracht in een programma. Het betreft veelal onderwerpen met een ketenoverschrijdend karakter waarvoor vanuit het bestuur actie is gevraagd.

Strategieagenda klimaat

In het verslagjaar heeft het bestuur de wenselijkheid onderzocht van een gezamenlijke strategieagenda klimaat voor de akkerbouw. Hiertoe heeft een inventarisering bij de leden plaatsgehad over de aandacht voor het thema klimaat en de wijze waarop een eventueel klimaatbeleid binnen de lid-organisaties vorm wordt gegeven cq. kan worden gegeven. Ook is in oktober 2017 een themabijeenkomst voor de leden gehouden waarin de klimaatgezant van de Nederlandse overheid, de heer Beukeboom, de gevolgen voor de landbouw heeft geschetst van het Klimaatakkoord van Parijs en van het op dat moment juist gepubliceerde Regeerakkoord.

Eén van de bevindingen van de themabijeenkomst is dat het thema klimaat vraagt om samenwerking en om een integrale aanpak door bedrijfsleven en overheid. De schotten tussen de sectoren en de verschillende onderliggende (beleid) thema's (bijv. emissie mineralen en residuen) werken belemmerend en niet stimulerend. Samenwerken tussen bedrijven onderling, binnen en tussen de schakels van de akkerbouwketen maar ook tussen

andere sectoren (bijv. vee- en melksector) is daarbij noodzakelijk. Elkaar informeren en desgewenst afstemmen is van belang.

Het bestuur heeft besloten om verder te gaan met het onderwerp klimaat waarbij zoveel mogelijk aangesloten wordt bij reeds lopende activiteiten van BO Akkerbouw (bijv. Themadag Granen en Actieplan Plantgezondheid) en overleg te starten met andere sectoren. Binnen BO Akkerbouw leent het thema zich voor een verdere verdieping door de Commissie Onderzoek en Innovatie.

Sectorvisie

In samenwerking met Rabobank is een toekomstvisie voor de akkerbouwsector opgesteld met als titel *“Inventiviteit nodig om Nederlands akkerbouwcomplex te versterken”*. In de sectorvisie is een beeld geschetst van de ontwikkelingen en uitdagingen waarmee de akkerbouwsector wordt geconfronteerd in de komende jaren. Geanalyseerd is welke acties van welke partijen gewenst zijn om aan de uitdagingen het hoofd te bieden. Ook is in de sectorvisie een beknopte schets van de omvang en de betekenis van het Nederlandse akkerbouwcomplex gegeven. De sectorvisie is op 7 maart 2017 in Nieuwspoort gepresenteerd in het bijzijn van verschillende landbouwvoordvoerders uit de Tweede Kamer.

Regiegroep Data intensieve Akkerbouw

Data en het delen van data kunnen de kwaliteit van de bedrijfsvoering van akkerbouwbedrijven versterken en de communicatie tussen ketenpartijen en met derden efficiënter laten verlopen. Om de data uitwisseling te stroomlijnen en te stimuleren hebben een aantal coöperaties dat actief is in de akkerbouw, Agrovision, Dacom en WUR enkele jaren geleden het PETA-project gestart. Omdat het project een beperkte looptijd heeft, het vervolg op het project zou moeten worden geborgd en met het oog op het verkrijgen van draagvlak bij alle relevante partijen is in 2016 aan BO Akkerbouw gevraagd om betrokkenheid bij dit onderwerp. In een in 2016 opgesteld visiedocument is als rol voor BO Akkerbouw geformuleerd het creëren van randvoorwaarden waarmee draagvlak en vertrouwen voor het delen en het gebruik van data worden bevorderd. Voor de invulling van deze rol is de *Regiegroep Data intensieve Akkerbouw* ingesteld. Om gedurende de resterende looptijd van het PETA stimuleringsprogramma (tot 2018) de verbinding met het stimuleringsprogramma optimaal te hebben, heeft er een personele unie plaats van het voorzitterschap van de regiegroep en de stuurgroep PETA.

In 2017 werd een branchebrede gedragscode gepubliceerd waarin een aantal basisprincipes is opgenomen met betrekking tot onder meer het gebruik, de opslag en de beveiliging van data. Deze *Gedragscode Datagebruik Akkerbouw* is gepubliceerd op de website van BO Akkerbouw en was eind 2017 onderschreven door 13 bedrijven en andere organisaties. Een lijst van bedrijven die zich aan de gedragscode hebben gebonden is eveneens te vinden op de website van de brancheorganisatie. Deze bedrijven mogen een speciaal hiervoor ontwikkeld logo voeren.

De Regiegroep Data intensieve Akkerbouw heeft voorts in zijn bijeenkomsten in 2017 door middel van een aantal presentaties van derden (uit onder meer de retail en de automatiseringssector) een beter inzicht gekregen in de meerwaarde van het delen van data en in de belemmeringen voor het gebruik van bedrijfsmanagementsystemen en het uitwisselen van gegevens.

Beëdiging keurmeesters

De aardappelsector heeft BO Akkerbouw gevraagd om de beëdigingsprocedure en de beëdiging van de keurmeesters met betrekking tot de keuring van consumptie- en industrie-aardappelen te regelen. Een vergelijkbare regeling gold bij het Productschap Akkerbouw. Keurmeesters spelen een belangrijke rol in de keten. De aardappelprijs is mede afhankelijk

van de kwaliteit. Daarom wil de aardappelsector dat de keuring wordt uitgevoerd door gekwalificeerde functionarissen die een eed afleggen dat ze dat op de goede manier doen. Keurmeesters die een certificaat hebben waaruit blijkt dat de keurmeester met goed gevolg een proeve van bekwaamheid heeft afgelegd, kunnen worden beëdigd. Op de website van BO Akkerbouw is een lijst opgenomen van beëdigde keurmeesters.

Een nieuwe sessie voor beëdiging was georganiseerd tijdens het evenement PotatoEurope 2017, maar moest in verband met bijzondere weersomstandigheden worden geannuleerd. Daarop is besloten de kandidaten die zich voor beëdiging hadden aangemeld te beëdigden in verschillende sessies in de regio. In 2017 werden 4 keurmeesters beëdigd.

4 Communicatie

BO Akkerbouw communiceert op verschillende manieren met zijn leden, de achterban van de leden en geïnteresseerde derden.

De kern van de communicatie vormt de inzet van de websites bo-akkerbouw.nl, akkerbouwplaza.nl en kennisakker.nl. Eerstgenoemde website is de website van de vereniging. Deze website bevat naast informatie over de vereniging, informatie over de programma's en activiteiten. Voor leden van het bestuur, de secties en enkele andere overlegvormen bestaat een inlogmogelijkheid om vergaderstukken te raadplegen en te downloaden.

Akkerbouwplaza.nl is primair ontwikkeld als informatieportaal voor markt- en prijsinformatie. Gelet op de eerder beschreven ontwikkelingen bij het programma markt- en prijsinformatie is Akkerbouwplaza in 2017 niet verder ontwikkeld.

Kennisakker.nl bevat de resultaten van het programma onderzoek en innovatie. De databank die aan de website is gekoppeld bevat de resultaten van het akkerbouwonderzoek dat voorheen werd verricht in opdracht van het Productschap Akkerbouw en thans wordt verricht door BO Akkerbouw. Uiteraard worden in Kennisakker ook de resultaten opgenomen van onderzoeken die zijn gefinancierd uit de middelen die BO Akkerbouw van Productschap Akkerbouw overgedragen heeft gekregen bij de opheffing van het schap.

Gelet op de leeftijd van Kennisakker heeft een extern ICT-dienstverlener in 2017 een audit uitgevoerd op de werking en de veiligheidsaspecten van deze databank. De resultaten hebben aanleiding gegeven tot enkele aanpassingen. Een meer fundamentele herbezinning op Kennisakker zal plaatshebben op het moment dat er duidelijkheid is over de uitvoering van het Gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie volgens de beoogde opzet.

Enkele malen per jaar verschijnt een digitale nieuwsbrief met daarin een beknopt overzicht van de stand van zaken van de verschillende programma's en activiteiten en van bestuurlijke onderwerpen. De nieuwsbrief wordt toegezonden aan de leden van het bestuur en van de Secties Teelt en Uitgangsmateriaal, Handel en Verwerking. De nieuwsbrief is eveneens via de website van de brancheorganisatie beschikbaar. In 2017 werden 4 nieuwsbrieven uitgebracht.

Bij bijzondere nieuwsfeiten verschijnen persberichten, die vaak worden ondersteund met twitterberichten.

**BIJLAGE: Samenstelling Bestuur Brancheorganisatie Akkerbouw per
31 december 2017**

Voorzitter	D.H. de Lugt
-------------------	--------------

Namens	Lid	Plaatsvervangend lid
Agrifirm Plant	vacature	A. Venhuizen
Avebe	J.L. de Rooij	P.M.B. Bruinenberg
Het Comité van Graanhandelaren	H.M.A. Blonk	M. Vermeulen
Cosun	D.H. de Lugt	J.W. van Roessel
Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging (CZAV)	A. van Vugt	J. Francke
Van Iperen B.V.	J. Bakker	D. Bakker
LTO Nederland	D.P.J.R. Beuling A.J.B.P. Bossers E.H.W.J.E. Michiels J.H. van Wenum	L.L.A.M. Geurts
Nederlandse Aardappel Organisatie	D. Hylkema	
Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV)	T.S. de Jong J.F. van Kessel	K.K. van der Heide C.J.M. van Dijk
Plantum NL	N.P. Louwaars	H. Beelen
Vereniging voor de Aardappelverwerkende industrie (VAVI)	J.H. van den Hoek	T. van der Meer

Partner	Adviseur
Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK)	D. van 't Westeinde